

**RAADSVOORSTEL:**

2007-2008

Ons kenmerk: HV 07.1488452

Registratienummer : GR 07.1501003

Ingekomen op :

Onderwerp: Regiovisie Openbare Geestelijke Gezondheidszorg

Groningen,

Aan de raad,

Voor u liggen het provinciale visiedocument OGGz en het bijbehorende begrotingsvoorstel.

Eind vorig jaar hebt u een 1-jarige beleidskader voor de OGGz vastgesteld. Inzet daarvan was het voorkomen van leemtes en gaten door de overheveling van middelen uit de AWBZ naar de Wmo door zoveel mogelijk "het huidige beleid te handhaven". Daarnaast had het de insteek een beleidsontwikkelingstraject met regiogemeenten te starten op basis van de evaluatie van het provinciale OGGz-convenant<sup>1</sup>.

Het OGGz-beleid is gericht op de zorg voor kwetsbare groepen in onze samenleving. Het gaat om mensen die niet of onvoldoende in staat zijn om in de eigen bestaansvoorwaarden te voorzien: dak boven het hoofd, voedsel, inkomen, sociale contacten. Zij hebben meerdere problemen tegelijkertijd, zoals tekortschietende zelfzorg, sociaal isolement, vervuiling, huisvestingsproblemen, psychische problemen en verslavingsproblemen. Deze mensen krijgen of vragen niet de zorg die ze nodig hebben om zich in de samenleving te handhaven. Omdat OGGz-problematiek vaak diverse leefgebieden raakt, is doorgaans een multidisciplinaire aanpak vanuit organisaties vereist.

In het afgelopen jaar is het regionale OGGz-convenant (2001-2005), dat tot doel had de OGGz vanuit de wettelijke taak Wet Collectieve Preventie op te zetten en te ontwikkelen in alle Groninger gemeenten, geëvalueerd. Uit deze evaluatie zijn diverse aanbevelingen voor de OGGz naar voren gekomen. Tegelijkertijd is de OGGz vanuit de AWBZ overgeheveld naar de Wmo, waardoor er voor gemeenten meer sturingsmogelijkheden én financiële ruimte zijn om het OGGz-beleid te verbeteren. De centrumgemeente Groningen heeft de taak gekregen om voor de hele provincie Groningen de nieuwe OGGz-middelen te verdelen.

---

<sup>1</sup> Gert Schout, Evaluatie OGGz convenant.

In maart jl. is het evaluatierapport besproken met alle Groninger gemeenten. De gemeenten Leek, Winschoten, Stadskanaal, Veendam, Hoogezand-Sappemeer, Delfzijl en Groningen<sup>2</sup> hebben daarna onder voorzitterschap van de gemeente Groningen het initiatief genomen om in regioverband visies voor de OGGz te ontwikkelen en gezamenlijke ambities te formuleren. Wij kiezen ervoor om sterker dan voorheen als Groninger gemeenten samen op te trekken bij het vormgeven van de OGGz. De wettelijke taken hangen zo dicht tegen elkaar aan en vertonen soms zelfs overlap dat overleg én wenselijk én noodzakelijk is. Deze geformuleerde regiovisies liggen dan ook aan de basis van dit provinciale visiedocument.

### **Visie.**

De praktijk van de OGGz heeft met een scala aan kwetsbare groepen te maken: dak- en thuislozen, ex-gedetineerden, verslaafden, multi-probleemgezinnen, zwerfjongeren, overlastveroorzakers, geïsoleerde ouderen; van alle leeftijden en met alle problemen die je bedenken kunt. Het leeuwendeel van de OGGz-cliënten heeft een stapeling van elkaar overlappende problemen. Om deze mensen te kunnen helpen is een multi-disciplinaire en instellingsoverstijgende werkwijze nodig. Voorzieningen zijn echter vaak op doelgroepen en programma's gericht. Geen enkele instelling heeft de OGGz als "core business". Het doel is om met onze inspanningen een provinciebreed vangnet te realiseren. We doen dit vanuit de visie dat we er zo vroeg mogelijk bij moeten zijn om escalatie van problemen te voorkomen. Daarnaast streven we ernaar dat we cliënten die dat nodig hebben, blijvend in beeld houden. Dat betekent dat we (1) de signalering van OGGz-problematiek willen verbeteren, dat we (2) de gebiedsgerichte betrokkenheid van voorzieningen willen bevorderen en dat we (3) een efficiënte werkorganisatie opzetten, waarin de samenwerking tussen voorzieningen gerealiseerd kan worden. Deze drie speerpunten lichten we nu kort toe.

#### Bredere signalering van OGGz-problematiek.

Zorg begint met de vraag naar zorg. Bij OGGz-cliënten is dit niet altijd helder, omdat zij geen zorg willen vragen (zorgmijding) of niet zelf kunnen vragen (onmacht). Hulp aan deze doelgroep begint daarom vaak met een signaal van derden.

Bij signalering gaat het er echter niet alleen om dat er een meldpunt overlast en zorg komt, het gaat ook om het benutten van het potentieel in de samenleving. Buren, familieleden, sleutelfiguren uit de dorpsvereniging of de wijk weten soms al in een heel vroeg stadium of mensen in de problemen komen of dat ze problemen veroorzaken. Dat geldt ook voor professionals die werken bij de woningbouwcorporaties, sociale zaken, huisartsen, onderwijzers, nutsbedrijven. Als deze omstanders weten waar ze hun zorgen kunnen melden, dan kan de hulpverlening in gang gezet worden. Deze omstanders kunnen bovendien een rol spelen in toezicht en in de toekomstige vroegsignalering.

#### Toename gebiedsgerichte betrokkenheid.

De meldingsbereidheid van omstanders hangt nauw samen met de benaderbaarheid en flexibiliteit van de professionele hulpverlening.

Laten professionals zich in dorpen en wijken zien, zijn ze toegankelijk, werken ze

---

<sup>2</sup> OOGO, bestuurlijk op overeenstemming gericht overleg gericht op OGGz, maatschappelijke opvang, verslavingszorg, vrouwenopvang, huiselijk geweld.

samen, zijn ze bereid om het werk op elkaar af te stemmen, dan neemt niet alleen de bereidheid om te signaleren toe, maar durven omstanders ook een rol te spelen in het bieden van toezicht en steun. We willen de voorzieningen er toe bewegen dat ze medewerkers een vast werkgebied toebedelen, waarin ze de ruimte krijgen om contacten te leggen met andere professionals en met de eerder genoemde omstanders in het werkgebied. In een gebied waar cliënten, professionals en omstanders elkaar kunnen kennen, kunnen wederzijdse betrokkenheid en toegankelijke zorg gemakkelijk ontstaan.

#### Verbetering provinciale netwerkstructuur en werkorganisatie OGGz.

In de werkorganisatie van de OGGz valt veel efficiencywinst te halen. Het bestuurlijk toezicht kan eenvoudiger (het "rondtrekkend circus" van stuurgroepen saneren), de afstemming van de OGGz op andere netwerken (ZAT, 12+, buurtnetwerken) kan beter. Soms zijn er geen lokale OGGz-netwerken, maar soms is er ook teveel OGGz en dreigt door de beperkte schaalgrootte de OGGz een buurtnetwerk te worden. Samen met regiogemeenten wordt gezocht naar een efficiënte schaalgrootte: klein genoeg zodat professionals in een werkgebied elkaar kunnen kennen, groot genoeg dat er voldoende OGGz-problematiek voor komt.

Onder een efficiënte werkorganisatie valt ook het ontwikkelen van een provinciebreed registratieprogramma, waardoor er betere continuïteit van zorg geboden kan worden, maar waardoor er ook meer betrouwbare gegevens over de aard en omvang van de OGGz-problematiek beschikbaar komen.

#### **Financiën.**

De verdeling van de middelen van 2,46 miljoen euro<sup>3</sup> is gemaakt op basis van de drie speerpunten van de OGGz-visie, namelijk:

1. verbeteren (vroeg)signalering;
2. versterken gebiedsgerichte betrokkenheid van instellingen;
3. verbeteren van de provinciale netwerkstructuur en werkorganisatie rondom de OGGz.

Een belangrijk speerpunt van de visie is dat er aandacht is voor de versterking van de OGGz in de regiogebieden en versterking van de regie op dat niveau. Daarom is er onderscheid gemaakt tussen het budget dat OOGO-gemeenten zélf ten bate van de OGGz-populatie in hun regiogebied kunnen inzetten en budget dat door de centrum-gemeente wordt ingezet ten bate van de uitvoering van de regiovisie in de hele regio van de provincie Groningen.

#### **Budget regiogemeenten: regievoering, meldpunten overlast en zorg, coördinatie OGGz.**

Er is 0,57 miljoen euro gereserveerd voor de zogenaamde OOGO-gemeenten: Winschoten, Delfzijl, Stadskanaal, Veendam, Hoogezand-Sappemeer, De Marne, Leek en Groningen. Haren kan gezien worden als een eigen regio. Dit bedrag is bedoeld om de regievoering en versterking van de meldpunten overlast en zorg en coördinatie van de OGGz in het betreffende regiogebied te versterken.

---

<sup>3</sup> de raad heeft van het totaalbudget van 2,6 miljoen euro al 152.000 voor uitvoeringskosten OCSW en HVD afgezonderd.

### **Versterking gebiedsgebonden betrokkenheid en provinciale netwerkstructuur.**

1,65 miljoen euro wordt besteed om de bemoeizorg en het gebiedsgerichte werken te versterken. Dit gaat om een regiobrede investering. Een deel van dit budget, namelijk 400.000 euro, wordt ingezet om de vangnet en advies-functie van de GGD regiobreed te versterken. Omdat de GGD onderdeel is van de gemeente Groningen wordt dit budget afgetrokken van het beschikbare subsidieplafond. Ook zal een deel van deze middelen besteed worden aan een provinciaal werkend 24-uurs front office OGGz/crisisdienst. De opvang van mensen in psychische of sociale crisis in de stad Groningen blijft bestaan maar zal op een andere dan de huidige locatie aan het politiebureau Rademarkt komen. Gezocht wordt naar een meer passende locatie binnen de hulpverlening.

0,24 miljoen euro zal worden besteed aan een in oprichting zijnde provinciale adviesgroep maatschappelijke opvang, verslavingszorg en OGGz en een stimulerend kennisnetwerk voor de OGGz van waaruit projecten worden ontwikkeld en opgezet ten behoeve van de realisatie van de regiovisie: het verbeteren van vroegsignalering van professionals, verbinden van netwerken en efficiënter werken, scholing in bemoeizorg, privacy, monitoring, onderzoek en registratie OGGz. De uitvoering zal worden gecoördineerd door de GGD.

### **Communicatie.**

Na de bestuurlijke aftrap van de visieontwikkeling OGGz op 30 maart 2007, die was voorbereid in het bestuurlijk OOGO, is met veel betrokken partijen gesproken over de regiovisie OGGz. De visie is diverse malen besproken in de stedelijke stuurgroep OGGz waarin (provinciaal opererende) vertegenwoordigers zitten vanuit hulpverlenende organisaties, politie, justitie en vanuit cliëntperspectief. Tevens is in het voorjaar ambtelijk gesproken met cliëntenvertegenwoordigers van het cluster maatschappelijke opvang, verslavingszorg en GGz op basis van een korte presentatie en een aantal door hen ingebrachte casussen. Door de wethouder is in oktober 2007 nog overleg gevoerd met GGz-cliëntenvertegenwoordigers. In dat overleg is ook kort gesproken over de visie op de OGGz. Binnenkort vindt er ambtelijk een vervolgoverleg plaats, waarin we nogmaals met de cliëntenvertegenwoordigers in gesprek gaan over de OGGz-visie. De reacties in alle overleggen die we hebben gevoerd, waren constructief. In die reacties zat vrijwel altijd het besef verweven dat we te maken hebben met een bijzonder beleidsterrein, vaak gaat het om mensen die zorg mijden én om anderen die (over)last van hen ervaren. Per definitie is er een onderhandelings situatie waarbij het voor de hand ligt dat de overheid zo nodig haar verantwoordelijkheid oppakt. De hoofdlijnen van de visie worden door iedereen gedeeld en partijen hebben behoefte ermee aan de slag te gaan.

Wij stellen u voor te besluiten:

- I. het beleidskader OGGz "Vroeg erbij en erbij blijven" 2008-2012 vast te stellen;
- II. de middelen voor de openbare geestelijke gezondheidszorg (prestatieveld 8) tot een bedrag van 2,46 miljoen euro als volgt te verdelen:
  - a. budget regiegemeenten voor regievoering, versterken meldpunten overlast en zorg en coördinatie OGGz 0,57 miljoen euro;

- b. versterking van gebiedsgerichte betrokkenheid instellingen 1,65 miljoen euro;
  - c. verbeteren provinciale netwerkstructuur en werkorganisatie inclusief signalering 0,24 miljoen euro;
- III. het subsidieplafond 2008 ad II.b vast te stellen op 1,25 miljoen euro;
- IV. de subsidie ad II.b te verlenen voor de activiteiten zoals genoemd in de bij het voorstel gevoegde bijlage 1 en onder de daarin genoemde voorwaarden.

Burgemeester en wethouders  
van Groningen,

De burgemeester,

De secretaris,

Jacq. Wallage.

H.P. Bakker.